Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Sanctifica eos in veritate. Joan. 17, 17.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, M. Magdaleny 4 (Kurja Metropolitalna)
Konto P. K. O.: Nr. 700.255 — „Wiadomości Archid. Wileńskie" — Wilno
Konto P. K. O.: Nr. 700.262 — „Kurja Metropolitalna Wileńska" — Wilno

Prenumerata: rocznie 12 złotych, półrocznie 6 zł., numer pojedynczy 50 groszy
Ogłoszenia: 1/1 strony 40 zł., 1/2 strony 20 zł., 1/4 strony 10 zł., 1/8 strony 5 zł.

Rok XI Wilno, dnia 25 czerwca 1937 r. Nr. 12

TREŚĆ ZESZYTU.

KONTA W P. K. O.

I. Kurjalne:

Nr. 700.262 „Kurja Metropolitalna Wileńska — Wilno“.

Nr. 700.255 „Wiadomości Archidiecezjalne Wileńskie — Wilno“.

Nr. 142.090 „Komitet Ratowania Bazyliki Wileńskiej“.

II. Inne:

Nr. 700.240 „Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej — Wilno“.

Nr. 700.129 „Prokurator Rz.-Kat. Seminarjum Duchownego — Wilno“.

Nr. 80.741 „Kurja Metropol. Wil. (Dział Misyjny)“, to konto należy do Pap. Dzieła Rozkrzew. Wiary i Pap. Dzieła św. Piotra Ap. czyli Misyj Zewn.

Nr. 181.283 „Pobożne Stowarzyszenie do Misyj Wewnętrznych Archidiec. Wileńskiej pod wezwaniem Matki Boskiej Ostrobramskiej“.

Nr. 700.235 „Tygodnik Katolicki — Nasz Przyjaciel, czasop., Wilno“.

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Sanctifica eos in veritate. Joan. 17, 17.

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, M. Magdaleny 4 (Kurja Metropolitalna)
Konto P. K. O.: Nr. 700.255 — „Wiadomości Archid. Wileńskie“ — Wilno
Konto P. K. O.: Nr. 700.262 — „Kurja Metropolitalna Wileńska“ — Wilno

Prenumerata: rocznie 12 złotych, półrocznie 6 zł., numer pojedyńczy 50 groszy
Ogłoszenia: 1/1 strony 40 zł., 1/2 strony 20 zł., 1/4 strony 10 zł., 1/8 strony 5 zł.

Rok XI Wilno, dnia 25 czerwca 1937 r. Nr. 12

DZIAŁ URZĘDOWY.

ZARZĄDZENIE ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO.

W sprawie Międzynarodowego Kongresu ku czci Chrystusa-Króla w Poznaniu i Kongresu Maryańskiego w Wilnie.

Do PWielebnego Duchowieństwa Archidiecezji Wileńskiej.

W dniach od 25 do 29 b. m. odbędzie się w Poznaniu Międzynarodowy Kongres ku czci Chrystusa Króla w celu zapoznania się z grozą bezbożnictwa, złożenia publicznego hołdu Boskiemu Zbawicielowi oraz w celu ożywienia obrony zasad wiary św. od niecnych zakusów nieprzyjaciół kościoła Chrystusowego.

Raczą Wielebni Księża Proboszczowie i Rektorzy kościołów poinformować o tem wiernych z ambon w niedzielę poprzedzającą ten Kongres t. j. 20 b. m., a w niedzielę 27 b. m. i w uroczystość św. Piotra i Pawła ap. 29 b. m. wygłosić odpowiednie nauki o naszych obowiązkach względem Chrystusa Króla, abyśmy się starali być zawsze dzielnymi żołnierzami Chrystosowymi i wiernie występowali w obronie sztandaru i zasad nauki Chrystusowej.

W intencji uproszenia błogosławieństwa Bożego dla zamierzeń i obrad Międzynarodowego Kongresu ku czci Chrystusa

Króla w dniach 27-go i 29-go b. m. po sumie we wszystkich kościołach naszej archidiecezji wobec wystawionego w monstracji Najśw. Sakramentu odbędą się Suplikacje i akt poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusowemu.

W łączni z Międzynarodowym Kongresem ku czci Chrystusa Króla według zasady „Przez Maryę do Jezusa", odbędzie się w Wilnie 1, 2 i 3 lipca archidiecezjalny Kongres Maryański w celu uproszenia za Jej orędownictwem pomocy łask Bożych, niezbędnych do naszego odrodzenia duchowego i ożywienia naszej pracy zarówno w bractwach i stowarzyszeniach Maryańskich jak i w organizacjach Akcji Katolickiej.

I o tym Kongresie raczą Wielebni Księża Proboszczowie i Rektorzy kościołów poinformować wiernych z ambon w dniach 27 i 29 b. m., zachęcić wiernych do uczestnictwa w tym Kongresie, a dla zaznaczenia ścisłej łączni duchowej z Kongresem w dniu 1-go lipca o godz. 18 t. j. w chwili rozpoczęcia Kongresu i 3-go lipca o godz. 18 na jego zakończenie będą bić dzwony w ciągu 5 minut, 2-go lipca we wszystkich kościołach parafjalnych odbędą się uroczyste nabożeństwa, a po Sumie wystawienie Najświętszego Sakramentu w monstrancji, odśpiewanie Suplikacyj na uproszenie błogosławieństwa Bożego dla pomyślnych wyników Kongresu i akt poświęcenia się Niebieskiej Królowej.

Pożądaną też jest rzeczą, aby we wszystkich parafjach 2-go lipca względnie w niedzielę następną 4-go lipca odbyły się Akademje ku czci Matki Boskiej.

† Romuald Jałbrzykowski
Arcybiskup-Metropolita
Wileński.

Wilno, 17 czerwca 1937 roku.

W sprawie uprawnień do słuchania spowiedzi.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 19. VI. 1937 r. Nr. 42/L.

Kurja powiadamia, że J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita, stosownie do statutu 390 Syn. Arch. Wil. z r. 1931, wszystkim kapłanom obcych diecezyj, stale przebywającym na terenie archidiecezji Wileńskiej, przedłużył uprawnienia do słuchania spowiedzi do końca r. 1937.

Ks. J. Ostreyko
w/z Kancl. Kurji.

W sprawie Zjazdu Dydaktycznego XX. Prefektów w Warszawie.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 19. VI. 1937 r. Nr. 43/L.

W dn. 26 i 27 sierpnia r. b. w Warszawie odbędzie się Zjazd Dydaktyczny XX. Prefektów. — Życzeniem stanowczem J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity jest, aby wszyscy bez wyjątku WW. XX. Prefekci archidiecezji Wileńskiej wzięli udział w tym Zjeździe [1]).

Ks. J. Ostreyko,
w/z Kanclerza Kurji.

W sprawie „Dnia Morza".

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 21. VI. 1937 r. Nr. 44/L.

W roku bieżącym w czasie od dnia 27 do 29 czerwca r. b. odbędzie się *„Dzień Morza"*. — Z polecenia J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity Kurja prosi PP. Wielebne Duchowieństwo, aby zechciało wziąć udział w pracach Komitetów Powiatowych i Lokalnych *„Dnia Morza"* i popierać ich wysiłki.

Ks. J. Ostreyko
w/z Kanclerza Kurji.

W sprawie Związku Katolickich Radjosłuchaczy w Rzeczypospolitej Polskiej.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dnia 21. VI. 1937 r. Nr. 45/L.

W czasach dzisiejszych radjo urasta do olbrzymiej potęgi i swym zasięgiem i wpływami trafia w najodleglejsze krańce kraju i ziemi. — Tej potęgi nie wolno katolikom lekceważyć. — Przez władze administracyjne został zarejestrowany „Związek Katolickich Radjosłuchaczy" i statut związku został wydany w Krakowie. — Z polecenia J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity Kurja prosi PP.Wielebne Duchowieństwo, aby zechciało zaznajomić się ze statutem Związku Katolickich Radjosłuchaczy, poprzeć jego zadania i wpływać na radjosłuchaczy katolików, aby do Związku należeli [2]).

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kanclerza Kurji.

---

[1]) Program Zjazdu Dydaktycznego w Warszawie podany jest w numerze niniejszym „Wiad. Arch." w dziale nieurzędowym. *(Przyp. Red.).*

[2]) Zgłoszenia i informacje: Kraków, ul. Kanoniczna 14. Związek Katolickich Radjosłuchaczy.

ZARZĄDZENIA PRAWNO-PAŃSTWOWE.

W sprawie organisty parafji Pokrzywnica diecezji płockiej przeciw ks. proboszczowi B. Skarzyńskiemu.

Sąd Najwyższy uznał ostatecznie, że proboszcz nie jest bezpośrednim pracodawcą dla organisty i nie odpowiada osobistym majątkiem za składki do Ubezp. Społecznej.

Sygn. akt. C. I. 1070/36 r. Odpis.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Najwyższy. Przewodniczący: Prezes Sądu Najwyższego B. Pohorecki. Sędziowie Sądu Najwyższego: W. Święcicki, I. Włoczewski, przy udziale protokulanta Apl. Sąd. B. Włosko, na posiedzeniu jawnem dnia 5 czerwca 1936 r. w sprawie Franciszka Groszkowskiego przeciwko Bolesławowi Skarżyńskiemu o 672 zł. 60 gr., po rozpoznaniu skargi kasacyjnej Bolesława Skarżyńskiego na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 16 grudnia 1935 r. Nr. Ca. 539/34, i wysłuchaniu głosów rzeczników stron, zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie uchyla i sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania odsyła, kaucję kasacyjną zwrócić skarżącemu postanawia.

Uzasadnienie.

Franciszek Groszkowski, organista, wniósł powództwo przeciwko Ks. Bolesławowi Skarżyńskiemu o 672 zł. 60 gr. tytułem odszkodowania za niezgłoszenie go do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, wskutek czego po zwolnieniu z pracy pozbawiony został zasiłku na wypadek braku pracy.

Sąd Grodzki powództwo oddalił, lecz Sąd Okręgowy wyrok pierwszej instancji zmienił i żądanie pozwu w całości uwzględnił, opierając wyrokowanie na ustaleniu, że pozwany był pracodawcą powoda, obowiązanym do zgłoszenia go do ubezpieczenia w Z. U. P. U.

Pozwany wniósł do Sądu Okręgowego skargę o wznowienie postępowania w sprawie, przytaczając w uzasadnieniu, że Ministerstwo Opieki Społecznej, rozstrzygając w drodze instancji sprawę ubezpieczenia powoda w Z. U. P. U., uznało za pracodawcę powoda, jako organisty, nie pozwanego proboszcza, lecz kościół parafjalny.

Sąd Okręgowy żądanie wznowienia postępowania oddalił z założenia, że rozstrzygnięcie władzy administracyjnej co do obowiązku ubezpieczenia powoda nie ma dla sprawy istotnego znaczenia.

W skardze kasacyjnej pozwany żąda uchylenia zaskarżonego postanowienia, zarzucając Sądowi, że z naruszeniem art. 445 § 2, K. P. C. nie uznał w przypadku ostatecznego w drodze administracyjnej rozstrzygnięcia Ministra Opieki Społecznej, kto był pracodawcą powoda, za nową okoliczność, która mogła mieć wpływ na wynik sprawy.

Zarzut ten należy uznać za słuszny. W sprawie pozostaje poza sporem, że orzeczenie Z. U. P. U. o obowiązku ubezpieczenia powoda zostało w następstwie uchylone przez Urząd Wojewódzki, którego decyzję zatwierdziło Ministerstwo Opieki Społecznej. Rozstrzgnięcie Ministerstwa Opieki Społecznej sprowadza się do tego, że proboszcz nie jest pracodawcą organisty, takie zaś ujęcie wiążącego strony stosunku pozostaje w ścisłym związku podstawą

roszczeń pozwu. Tego rodzaju rozstrzygnięcie władzy administracyjnej, wiążące Sąd w myśl art. 112 rozp. Prezyd. Rzeczypospolitej z dn. 24. XI. 1927 r. w redakcji ustawy z dn. 15. III. 1934 r. (Dz. Ust. p. 347), Sąd Okręgowy winien był uznać za nową okoliczność, względnie nowy środek dowodowy, mogące mieć wpływ istotny na wynik sprawy, z których jednak strona nie miała możności skorzystać w poprzedniem postępowaniu; w rezultacie Sąd winien uwzględnić żądanie wznowienia postępowania.

Z tych zasad zaskarżone postanowienie należy uchylić z powodu naruszenia art. 445 § 2 k. p. c.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem świadczy

Sekretarz Sądu Najwyższego *Cz.* — nazwisko nieczytelne.
Sprawdzał *S. Adamczykowa.*

(Miejsce pieczęci „Sąd Najwyższy")

Sygnatura I Ca. 1832/36. Odpis.

WYROK.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Dnia 25 listopada 1936 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydz. VI Cyw. w składzie następującym Przewodniczący: W. Solarski. Sędziowie: Protokulant apl. M. Łapiński, po rozpatrzeniu w dniu 25 listopada 1936 r. sprawy z powództwa: Franciszka Groszkowskiego przeciwko ks. Bolesławowi Skarzyńskiemu o 672 zł. 60 gr. na skutek skargi pozwanego o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13/23 października 1934 r.

I. dopuszcza wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie Wydz. VI z dn. 13/23 października 1934 roku.

II. zmienia zaskarżony wyrok i powództwo oddala.

Uzasadnienie.

Decyzja Z. U. P. U., uznająca obowiązek pozwanego ubezpieczenia powoda, została w dacie po uprawomocnieniu się zaskarżonego wyroku prawomocnie uchylona, jest to zatem nowy środek dowodowy, mający mieć istotny wpływ na wynik sprawy w rozumieniu art. 445 § 2 K. P. C.

Należało zatem dopuścić wznowienie postępowania, rozpoznając zarazem sprawę (art. 447, 445 § 2, 451, 452, 455, 448 § 1 pkt. 4 K. P. C.).

W przypadku chodzi o odpowiedzialność pozwanego, proboszcza, za zasiłek, jakiego powód, organista, jako pracownik, został pozbawiony, wskutek niezgłoszenia powoda do ubezpieczenia (art. 112 rozp. poz. 911/927 w brzmieniu ustawy poz. 347/934 Dz. U.). Wobec istnienia prawomocnego roztrzygnięcia władzy administracyjnej (Ministerstwo Opieki Społ. zatwierdziło decyzję Urzędu Wojew., uchylającą wspomnianą wyżej decyzję Z. U. P. U.), że proboszcz nie jest pracodawcą organisty, powództwo zostało niewłaściwie skierowane przeciwko pozwanemu i dlatego musi być oddalone (powołany wyżej art. 112).

W tym stanie rzeczy nie jest istotny ani zasadny zarzut powoda, że wspomniana ustawa z 1934 r. nie obowiązywała jeszcze ani w dacie wytoczenia pozwu, ani tem mniej w okresie pracy powoda.

Decyzja Z. U. P. U stanowiła podstawę pozwu, ale decyzja ta nie była prawomocna w chwili wniesienia powództwa przed Sądem, zaś w dacie prawomocności orzeczenia władzy administracyjnej o obowiązku ubezpieczenia powoda obowiązała już wspomniana ustawa z 1934 r.

Przeszkód z art. 554 niema.

Z tych zasad należało orzec, jak w sentencji.

Na oryginale właściwy podpis.

Za zgodność świadczy Kierownik Sekretarjatu.

Za zgodność: Adwokat *(—) W. Bitner.*

(Miesięcznik Pasterski Płocki, 1937 r. Nr. 6, str. 279—281).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

KONGRES MARYAŃSKI W WILNIE

Pod sztandarem Maryi, za przewodem Namiestnika Chrystusowego do walki z bezbożnym komunizmem.

Hasło Kongresu.

U tronu Matki Miłosierdzia na Ostrej bramie w Wilnie w dniach 1-ym, 2-im i 3-im lipca b. r. zgromadzić się winna cała Północno-Wschodnia Polska.

Stanie u stóp Jej lud wierny, staną Zakony, staną Kapłani i Arcypasterze — u stóp swej Królowej i Matki — Bogarodzicy.

Dziesięć lat upływa, gdy na królewskie Jej skronie włożyliśmy koronę, ślubując ufność niezłomną i miłość gorącą, a Synowi Jej wiarę najgłębszą i posłuszeństwo.

Najwyższe Władze Ojczyzny naszej, Sławetni Rajcowie grodu, dzielni Żołnierze i ich Wodzowie, oraz nieprzeliczone rzesze w karnych szeregach stanęli w on czas przed majestatem Najjaśniejszej Królowej Polski i Niebios Monarchini.

Nie od dziesięciu jednak lat Niepokalana jest Władczynią ziem naszych. 550 lat w tym roku upływa od czasu, gdy świątobliwa Królowa na polskim tronie, Jadwiga, oddała swą rękę Książęciu tej ziemi, a serce razem ze swą wiarą gorącą, tej krainie i jej ludowi.

Lat 550 upływa od chwili wejścia Litwy przez łaskę Chrztu świętego w rodzinę narodów chrześcijańskich. Tedy to na dolinie księcia Świntoroga, na gruzach upadłego bałwochwalstwa, stanęła pierwsza świątynia katolicka, obecna Bazylika Wileńska, a obok tytułu Trójcy Przenajświętszej, nadano jej tytuł Maryi, Przebłogosławionej Matki Zbawiciela i Św. Stanisława, Biskupa Męczennika, Polaka.

Moment zrękowin królewskich i dwóch wolnych narodów uświęcony został objęciem w wieczyste władanie krainy naszej przez Królowę Niebios. W półtora wieku później na murach biskupa Wojciecha Tabora nad Ostrą Bramą zajaśnieje wdzięczne oblicze Matki Zbawiciela, a ta przemożna niebios Pani swym płaszczem macierzyńskim okryje Wilno i całą krainę.

Przejdą wieki, a Marya będzie Strażniczką grodu i kraju naszego. Od Moskali i Szwedów zasłoni je swą potężną prawicą. Ściągać będzie lud wierny do stóp swoich. Lilja Domu Jagiellonów, anielski Królewicz Kazimierz, na Jej cześć śpiewać będzie „Dnia każdego...“ tęsknotą serca czystego za niebieską Ojczyzną. Popłyną do Niej tłumy po błogosławieństwo, otuchę, po łez otarcie — popłyną z chwalbą, błaganiem, podzięką...

W mrokach niewoli stuletniej błagać Ją będą pokolenia całe o światło i wytrwanie. A gdy Ojczyzna z martwych powstanie, dziękować Jej będą „za Polskę“ wolną.

Nie ustają i teraz wrogie knowania. Odwieczny wróg zbawienia rodu ludzkiego występuje przeciw Królestwu Chrystusowemu w sercach i Ojczyźnie naszej. Bezbożny komunizm zagraża podwalinom cywilizacji zachodniej i chrześcijańskiej. Niebieskie i piekielne potęgi zmagają się o panowanie nad światem.

Śpieszmy więc do tronu Ostrobramskiej Matki Miłosierdzia jak Ojcowie i Praojcowie nasi. W blaskach Jej Majestatu zaczerpniemy światła, siły i prężności do stawienia mężnego oporu wrogom Wiary i Ojczyzny.

Wileński Kongres i nabożeństwa na cześć Maryi ukażą nam Najświętszą Panienkę jako Królowę wszechświata i serc. Nasze szczęście doczesne i wieczne, jak i dobrobyt nasz polityczny i społeczny — związany jest jak najściślej z Jej Imieniem, które jest wielką tajemnicą zwycięstwa.

Idźmy więc do Maryi błagać o pomoc. Uciekajmy się pod obronę tej Świętej Bogarodzicielki. Naszemi prośbami Ona nie wzgardzi. Od wszystkich złych przygód zawsze nas wybawi — ta Pani, Orędowniczka i Pośredniczka nasza. Ona z Synem Swoim nas pojedna, Synowi Swojemu nas zaleci, Swemu najmilszemu Synowi nas odda w tych dniach uroczystych modłów i nazawsze.

Głos Namiestnika Chrystusowego w liście okólnym o komuniźmie będzie nam hasłem do walki o dobra najwyższe — o Wiarę i Ojczyznę miłą — będzie drogowskazem do pomyślności doczesnej i rzetelnego postępu współbraci przy każdym warsztacie pracy.

Wilno, w uroczystość N. M. P. Wspomożenia Wiernych 1937 r.

Komitet Honorowy

J. E. X. Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski, Metropolita Wileński.
P. P.:
Generał Dyw. Dąb-Biernacki Stefan, Inspektor Armji.
Bociański Ludwik, Wojewoda Wileński.
Generał Bryg. Kleeberg Franciszek, D-ca O. K. III.
Generał Bryg. Skwarczyński Stanisław.
Dr. Maleszewski Wiktor, Prezydent m. Wilna.
Dr. Staniewicz Witold, Rektor U. S. B.

Komitet Wykonawczy

Przewodniczący: J. E. X. Biskup Kazimierz Michalkiewicz.

Vice-Przewodniczący: p. Dr. Świeżyński Feliks — Prezes Arch. Instytutu Akcji Katolickiej.

Vice-Przewodniczący: Ksiądz Kanonik Antoni Cichoński.

Sekretarz: Ks. Romuald Świrkowski — Dyr. Arch. Instytutu Akcji Kat.

Członkowie: P. P. Augustowska Alina — Przedstawicielka Sodalicyj Maryańskich, Borodziczówna Antonina, Dr. Med. — Prezeska T-wa Lekarzy Kat., Borowski Jan, Inżynier Architekt, Bossowski Franciszek, Prof. — Prezes Związku Polsk. Inteligencji Katolickiej, Birecki Tadeusz — Dyrektor Arch. Instytutu „Caritas", Buczyńska Helena — Prezeska Kat. Stow. Młodzieży Żeńskiej, Falkowski Czesław, Ksiądz Dr. — Profesor U. S. B., Frankowski Jan, nadkomisarz — Kmdt. P. P. m. Wilna, Glatman Juljusz, Inż. — Dyrektor Elektrowni Miejskiej, Grasewicz Józef, Ksiądz — Redaktor, Hoppen Jerzy, Prof., Janicki Kazimierz, Płk. Dypl. — Jeleńska Marja-Mieczysławowa — Prezeska Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet, Kiakszto Antoni, Dr. — Prezes Okręgu Polsk. Czerwonego Krzyża, Kosiński Marjan, Adwokat — Prezes Kat. Stow. Mężów, Kościałkowski Stanisław, Profesor, Kozłowski Berthold — Przeor O.O. Karmelitów, Kretowicz Jan, Ksiądz Kanonik, Kucharski Kazimierz T. J., Ksiądz Dr., Kudukis Piotr — Instruktor K. S. M. M., Lewon Józef — Dyrektor Związku Propagandy Turystyki, Limanowski Mieczysław — Profesor U. S. B., Łucznik Bolesław — Instruktor Kuratorjum Okr. Szkoln. Wil., Narębski W., Inżynier Architekt, Petry Juljusz — Dyrektor Polskiego Radja w Wilnie, Piasecki Władysław, Płk. w s. s. — Prezes Kat. Stow. Młodz. Męsk., Pilczewski Stanisław, Mjr. w s. s. — V.-Prezes Kat. Stow. Mężów, Roszkowska Jadwiga — Sekretarka Generalna Kat. Stow. Kobiet i Kat. Stow. Młodz. Żeńskiej, Sawicki Adam, Ksiądz Kanonik — Kanclerz Kurji Metrop., Śleńdziński Ludomir, Dr. — Profesor U. S. B., Sokołowska Marja — Prezydentka Sodalicji Maryańskiej, Świrski Ignacy, Ksiądz Dr. — Dziekan U. S. B., Szpakiewicz Mieczysław — Dyrektor Teatrów Miejskich, Wielowieyski Tadeusz — Starosta Grodzki Wileński, Zdziechowski Marjan, Dr. — Prof. U. S. B., Żebrowski Leon, Ksiądz — Kanonik Kapituły Wileńskiej, Życzkowski Emil T. J. — Rektor O. O. Jezuitów, Żynda Bolesław — Dyrektor Księgarni św. Wojciecha, Oddział w Wilnie.

PROGRAM KONGRESU MARYAŃSKIEGO W WILNIE

w dniach od 1 do 3 lipca 1937 roku.

1 lipca o godz. 18 — dzwony w kościołach całej Archidiecezji Wileńskiej obwieszczą początek nabożeństwa. Nabożeństwo w Ostrej Bramie z kazaniem J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity Wileńskiego. Po nabożeństwie pochód-procesja na plac Katedralny, gdzie rozpocznie się plenarne zebranie Kongresu.

2 lipca — w Ostrej Bramie nabożeństwa o godz. 8, 10 i 18 z kazaniami.

Od godz. 15 do 17 (a w sali Miejskiej od 12 do 14) obrady sekcyjne:

1. Wiary i moralności — w sali Śniadeckich,
2. Duchowieństwa — w sali Bibljoteki Semin. Duchownego,
3. Organizacyj kościelnych—w sali Miejskiej (ul. Ostrobramska),
4. Społecznej — w 5 sali U. S. B.,
5. Sodalicji Maryańskiej — w wirydażu murów po-Dominkańskich (wejście przez duże drzwi kościelne),
6. Młodzieży pozaszkolnej — w sali Misyjnej, św. Anny 13.

3 lipca — Nabożeństwa w Ostrej Bramie o godz. 9 i 18. Obrady sekcyjne od 11 do 13 w salach jak w dniu 2 lipca.

O godz. 15.30 na placu Katedralnym plenarne zebranie Kongresu z referatem, uchwalenie rezolucji i przemówienia. Z placu Katedralnego procesjonalnie wszyscy udają się do Ostrej Bramy (ulicami: Marji Magdaleny, Zamkową, Wielką, Ostrobramską), gdzie o godzinie 18 odprawione będzie końcowe nabożeństwo z kazaniem i odnowieniem ślubowania.

Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej zgłosił pociągi popularne na Kongres Marjański do Wilna z następujących miejscowości: Białystok, Brasław, Dukszty, Grodno, Lida, Mołodeczno, Miory, Juraciszki, Różanka n/Niemnem, Wilejka Powiatowa, Postawy, Wołkowysk. Szczegółów organizacyjnych udzieli zawiadowca stacji.

Przejazdy:	przy 500 osobach,	przy minimum 200 osobach
Białystok	— zł. 7.80	zł. 9.90
Brasław	— zł. 6.30	zł. 8.70
Dukszty	— zł. 4.70	zł. 6.20
Grodno	— zł. 5.80	zł. 7.10
Lida	— zł. 3.50	zł. 5.30
Mołodeczno	— zł. 3.50	zł. 5.90
Miory	— zł. 7.60	zł. 9.90
Juraciszki	— zł. 5.10	zł. 6.70
Nowe-Święciany	— zł. 3.00	zł. 3.90
Sokółka	— zł. 6.80	zł. 8.60
Słonim	— zł. 7.90	zł. 10.10
Różanka	— zł. 4.90	zł. 6.50
Wilejka Pow.	— zł. 5.00	zł. 6.50
Postawy	— zł. 5.20	zł. 6.70
Wołkowysk	— zł. 7.10	zł. 9.10

Dojazdy z sąsiednich stacyj do punktów wyjazdu popularnego pociągu będą odbywały się ze zniżką 50 %, jak też i zpowrotem na mocy posiadanych kart kontrolnych. Karty kontrolne będą do nabycia przez organizatorów na stacjach odjazdu pociągów popularnych. Dojeżdżającym wypadnie przesłać dla uzyskania zniżek dojazdowych.

Organizatorzy łaskawie zechcą:

1-o. powiadomić, czy zorganizowanie pociągu z danego punktu ma realne widoki,

2-o. z jakich stacyj będzie dojazd do punktu odejścia,

3-o. na jakich stacjach potrzebny jest postój popularnego pociągu w celu zabrania pasażerów,

4-o. kiedy pożądany wyjazd pociągu z miejsca odjazdu i odjazd z Wilna,

5-o. przyjmować zapisy i pieniądze, by wykupić karty na stacji i rozprowadzić takowe.

Zawiadowcy stacyj służyć będą informacjami i pośredniczyć w porozumiewaniu się z Dyrekcją Kolejową. Pobyt w Wilnie w sensie postoju pociągu dopuszczalny jest 2 dni z tem, że te pociągi, które przybędą 1 lipca, odjadą wieczorem 3-go, które zaś przybędą zrana 2 lipca odejdą w dniu 4 lipca wieczorem. Instytut prosi o łaskawą wiadomość PW. Księży z punktów zgłoszenia pociągu popularnego względnie organizatorów.

Zniżki kolejowe na Kongres. — Ministerstwo Komunikacji przyznało indywidualną zniżkę uczestnikom Kongresu Maryańskiego w Wilnie w wysokości 50 % w terminie od dnia 30 czerwca do 4 lipca 1937 r. Karty uczestnictwa zamówić można w Archidiecezjalnym Instytucie Akcji Katolickiej w Wilnie (Zamkowa 6).

Posiadacz karty uczestnictwa opłaca normalny bilet w drodze do Wilna, powraca zaś bezpłatnie. Kupon do karty uczestnictwa do 150 klm. 1 zł., ponad 150 klm. 2 zł. 50 gr. Kupon będzie sprzedawany w Wilnie na stacji w punkcie informacyjnym Kongresu i w lokalu Arch. Instytutu Akcji Katolickiej, ul. Zamkowa 6 w dniu 1 do 4 lipca od 8 do 20 godziny.

Ks. R. Świrkowski.

WALNE ZEBRANIE KOŁA KSIĘŻY ABSTYNENTÓW.

Koło Księży Abstynentów powiadamia członków, że zgodnie z art. 21 Statutu dnia 8 lipca r. b. w gmachu Seminarjum Duchownego po skończonych rekolekcjach odbędzie się Walne Zebranie Koła.

Ks. J. Matulewicz.

PROGRAM ZJAZDU DYDAKTYCZNEGO X.X. PREFEKTÓW W WARSZAWIE

POD PROTEKTORATEM

J. EM. KS. ALEKSANDRA KARDYNAŁA KAKOWSKIEGO

w dniach 26 i 27 sierpnia 1937 r.

Początek Zjazdu 26 sierpnia 1937 roku.

Dzień pierwszy.

Godz. 9 rano — Msza św. w kościele św. Krzyża.

Godz. 9.30 — Otwarcie Zjazdu w Sali Theologicum — ul. Traugutta 1.

Referaty — rano:

1) *Filozoficzne założenia w dydaktyce katolickiej* — Ks. Prof. Kowalski.

2) *Wartości wychowawcze w nauce religji* — O. J. Woroniecki.

3) *Nowe teorje dydaktyczne wobec zadań nauki religji* — Ks. Rektor Roskwitalski.

Po południu:

Godz. 15.30 — 1) *Wielcy dydaktycy w nauczaniu religji* — Ks. Dr. A. Siara.

2) *Teleologja wychowawcza wobec nauczania religji* — Ks. Dr. M. Węglewicz.

3) *Co sądzić o t. zw. stopniach formalnych w nauczaniu religji* — Ks. Dr. J. Rychlicki.

Dzień drugi.

Godz. 9.30 — 1) *O stopniach dydaktycznych w nauce dogmatyki i etyki w szkołach średnich* — Ks. Dr. W. Jasiński.

2) *Metodyka dogmatyki* — Ks. Prof. Koneczny.

3) Korreferat do *metodyki dogmatyki* — Ks. Dr. H. Gierycz.

4) *Nauczanie historji Kościoła według nowego programu* — Ks. Dr. J. Rychlicki.

Po południu:

Godz. 15.30 — 1) *Co mamy osiągnąć przez nauczanie etyki* — Ks. Koronat Piotrowski.

2) *Co mamy osiągnąć przez nauczanie Biblji* — Ks. Br. Kulesza M. Ś. T.

3) *Co mamy osiągnąć przez nauczanie Katechizmu* — Ks. Dr. H. Zarembowicz.

4) *Co mamy osiągnąć przez nauczanie liturgji* — Ks. T. Sitkowski M. Ś. T.

NOWE OFICJA I FORMULARZE MSZALNE.

Objętość naszych brewjarzy i mszałów ciągle się powiększa, przez dodawanie nowych formularzy, które z chwilą ich ogłoszenia stają się obowiązującemi. Dla ułatwienia skompletowania sobie tych dodatków, podajemy niżej spis nowych formularzy, wydanych od r. 1925.

1. S. Joannis Bosco — 31 ianuarii.
2. S. Gabrielis a Virgine Perdolente — 27 vel 28 februarii.
3. B. Joannis Sarcander — 17 martii.
4. S, Petri Canisii — 27 aprilis.
5. B. Mariae V. Reginae Poloniae — 3 maii.
6. S. Roberti Bellarimino — 13 maii.
7. Sacratissimi Cordis Jesu.
8. B. Bogumili — 10 iunii.
9. S. Joannis Mariae Vianney — 9 augusti.
10. S. Joannis Eudes — 19 augusti.
11. B. Melchioris Grodziecki — 7 septembris.
12. S. Teresiae a Jesu Infante — 3 octobris.
13. Maternitatis B. M. V. — 11 octobris.
14. Margaritae Mariae Alacoque — 17 octobris.
15. D. N. Jesu Christi Regis.
16. S. Alberti Magni — 15 novembris.

X. J. M.

Z ŻYCIA ARCHIDIECEZJI.

Święcenia kapłańskie. — Dnia 20 czerwca r. b. z rąk J. E. Ks. Arcybiskupa-Metropolity święcenia kapłańskie otrzymali następujący alumni Seminarjum Archidiecezjalnego:

Jan Adamowicz, Adam Bakura, Piotr Boryk, Walerjan Chałkowski, Władysław Dudziak, Antoni Kujawa, Józef Maciejewski, Konstanty Molis, Piotr Maziewski, Witold Ostrowski, Witold Pietkun, Justyn Saul, Stanisław Soroko, Józef Szmurło, Kazimierz Szypiłło.

Wystawa Maryologiczna w Wilnie. — W związku z Kongresem Maryańskim, który odbędzie się w Wilnie w dniach 1, 2 i 3 lipca r. b. w krużgankach murów po-dominikańskich (wejście przez główne drzwi kościoła św. Ducha) urządzona będzie b. bogata i ciekawa wystawa Maryologiczna z liczbą przeszło 2 tys. eksponatów.

Wystawa zostanie otwarta o godz. 12 min. 30 29 czerwca i trwać będzie do godz. 18 dnia 6 lipca. Wejście na wystawę będzie płatne: 10 gr. dla grup, 20 gr. dla młodzieży szkolnej i 50 gr. dla pojedyńczych osób starszych.

Pielgrzymka z Tarnowa w Wilnie. — W dniach 13 i 14 b. m. bawiła w Wilnie pielgrzymka członków Akcji Katolickiej z Tarnowa, w której uczestniczyło 70 księży i 570 osób

świeckich. Pielgrzymka przybyła do Wilna pod osobistem kierownictwem J. E. Ks. Biskupa Lisowskiego. Tarnowian powitał w Ostrej Bramie J. E. Ks. Arcybiskup - Metropolita Jałbrzykowski, wygłaszając serdeczne przemówienie, po czem Ks. Biskup Lisowski odprawił przed cudownym Obrazem Matki Boskiej uroczystą Mszę św.

W czasie swego pobytu pielgrzymka zwiedziła kościoły wileńskie i zabytki miasta oraz Troki i Kalwarję.

550-lecie parafji krewskiej. — Parafja w Krewie obchodziła w tych dniach 550-lecie swego założenia. Obchód uświetniła uroczystość wprowadzenia do kościoła krewskiego obrazu Matki Bożej Łaskawej, pochodzącego prawdopodobnie z XVII wieku. Obraz ten po upadku powstania 1863 r. i zajęciu kościoła krewskiego przez prawosławnych przechowywany był w kościele w Oszmianie.

Kościół parafjalny w Krewie przechodził różne koleje. Zbudowany w 1387 r. przez Władysława Jagiełłę w liczbie ośmiu pierwszych kościołów na Litwie, przetrwał do 1630 r. w pierwotnym stanie. W drugiej połowie XVII w. został przebudowany, w 1812 r. spalony przez maruderów francuskich i odbudowany 1850 r. przez ks. prob. Połubińskiego i biskupa W. Żylińskiego. Przerobiony na cerkiew, uległ w 1915 r. zupełnemu rozbiciu przez artylerję niemiecką i rosyjską. Tymczasem w 1906 r. w Krewie powstała nowa parafja katolicka z drewnianą kaplicą. Dopiero w latach ostatnich wysiłkiem ks. proboszcza Cz. Kardela i ofiarnością parafjan zbudowana została nowa świątynia.

STOLICA APOSTOLSKA.

Dekret o nabożeństwach niezatwierdzonych przez władze kościelne. — „Osservatore Romano" ogłasza dekret św. Oficium z dnia 20 maja b. r., w którem zwraca się uwagę Episkopatu i duchowieństwa całego świata na konieczność ścisłego przestrzegania orzeczeń Soboru Trydenckiego i rozporządzeń Stolicy Apostolskiej, zwłaszcza dekretu Św. Oficium z 1875 r. oraz postanowień prawa kanonicznego w sprawie nabożeństw i kultu obrazów św. Dekret obecny napomina pisarzy, aby w książkach i czasopismach nie propagowali nowych, niezatwierdzonych przez Kościół nabożeństw, gdyż wywołać to może błędy, przeciwne dogmatom i sprzeczne z czystością doktryny katolickiej. Dekret wyraża ubolewanie, że mimo napomnień Stolicy św. zarządzenia te w niektórych miejscowościach nie są przestrzegane.

Tegoroczna uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła. — Kardynał-wikarjusz Francesco Marchetti Selvaggiani zapowiadając, zgodnie ze zwyczajem, uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła, przypomina, że zbiega się ona z 1900 rocznicą nawrócenia św. Pawła i zaleca, by była ona przeniknięta duchem pokuty, jak tego żąda Ojciec św. w swej encyklice o bezbożnym komuniźmie, mówiąc, iż najpotężniejszym środkiem przeciw niemu jest modlitwa wsparta pokutą.

Z NIWY KOŚCIELNEJ I DUSZPASTERSKIEJ.

W KRAJU

Związek Katolickich Radjosłuchaczy. — „Związek Katolickich Radjosłuchaczy“ został już zarejestrowany przez władze administracyjne (z siedzibą w Krakowie i terenem działania w całej Rzplitej). Założyciele Z. K. R. zwrócilii się ze specjalnym memorjałem do całego Najdostojniejszego Episkopatu, prosząc o poparcie i błogosławieństwo. Równocześnie „Związek Katolickich Radjosłuchaczy“ wydał do społeczeństwa katolickiego odezwę. Z. K. R. pragnie przyjść z pomocą niezamożnym katolikom celem umożliwienia im korzystania z radja. Pragnie dawać audycje, któreby pogłębiały uświadomienie katolickie w szerokich masach radjosłuchaczy. Pragnie zapoznać z dorobkiem Kościoła Katolickiego u nas i na całym świecie. Pragnie omawiać w programach radjowych aktualne problemy i zagadnienia, wysuwane przez chwilę bieżącą lub przez samych radjosłuchaczy, oświetlając je z punktu widzenia światopoglądu katolickiego i t. d. Chcąc przeprowadzić te i inne zadania i postulaty musimy iść zorganizowani. Chodzi o Sprawę Bożą. Pamiętajmy jak wielką wagę przywiązuje do dziedziny propagandy radjowej Stolica Apostolska... Do Z.K.R. mogą i powinni należeć wszyscy katoliccy radjoabonenci i radjosłuchacze obojga płci po skończeniu 18 lat. Wkładka roczna wynosi 1 zł. (dla korzystających z ulgowego abonamentu radjowego 50 gr.). *Zgłoszenia i informacje: Kraków, ul. Kanonicza 14. Związek Katolickich Radjosłuchaczy.*

Breve Ojca św. do nauczycielstwa polskiego. — Na ręce Głównego Komitetu Pielgrzymki Nauczycielskiej nadeszło Breve papieskie, skierowane do nauczycielstwa polskiego. Breve to będzie odczytane w czasie pobytu Pielgrzymki Nauczycielskiej na Jasnej Górze.

Walki wyborcze wśród protestantów w Polsce. — Na tle wyborow pastorów - senjorów, którzy w myśl nowego prawa mają stać na czele protestanckich diecezyj, wśród wyborców luteranów dochodzi niejednokrotnie do gorszących zajść. Prasa protestancka skarży się na „teror, wywierany przez świeckich delegatów”. Charakterystyczny jest w tej sprawie artykuł pastora Kotuli („Głos Ewangelicki“ z dn. 13 b. m.):

„Zebrania senjoralne, które się odbyły w poszczególnych diecezjach, mają swoją wymowę. Wykazały one z całą jaskrawością, że w kościele naszym czynne są pewne fatalne siły, które zagrażają egzystencji Kościoła. Nic w tem zresztą dziwnego. Tak długo tolerowano w kościele rzeczy, których tolerowanie nie byłoby nigdzie możliwe, że musiały one doprowadzić do katastrofalnych rezultatów. Niema na świecie kościoła, w którymby było możliwe takie publiczne ujadanie na głowę kościoła, wypisywanie tak skandalicznych rzeczy, jak się to działo w naszym kościele. A jeszcze więcej niema drugiego takiego kościoła, w którymby takie postępowanie nie wywołało protestu. Tymczasem u nas nikt nie protestował, nie protestowali ci, którzy do tego przedewszystkiem byli zobowiązani, bo na ich działo się to terenie. Rozpasanie nacjonalistycznej nienawiści święciło triumfy i doprowadziło do upadku autorytetu kościoła, do zaniku wszelkiego posłuchu, wszelkiej descypliny“.

ZAGRANICĄ

Nawrócenia na katolicyzm wśród emigracji rosyjskiej. — Według danych posiadanych w Rzymie, liczba konwertytów wśród emigracji rosyjskiej w okresie od 1916—1936 roku wynosi 17 tysięcy osób, głównie ze sfer wyższej inteligencji.

Cyfra ogólna emigracji rosyjskiej sięga obecnie, według informacyj niemieckiego związku św. Bonifacego, około $1^{1}/_{2}$ miljona osób. Największe skupienie Rosjan znajduje się we Francji, gdzie jest ich blisko 400 tysięcy, dalej Chiny (200 tys.), Niemcy (100 tys.) i Polska (90 tys.). W Chinach katoliccy emigranci rosyjscy posiadają własne biskupstwo obrządku wschodniego.

Katolicyzm Australji w cyfrach. — Według ostatniego, na 1937 rok, wydania „*Australian Catholic Directory*“ liczba katolików w Astralji wynosi 1.252.998 dusz. Katolicy australijscy posiadają 1826 kapłanów świeckich, 934 braci zakonnych i 9510 zakonnic. W seminarjach duchownych Australji kształci się 552 kleryków. Obok pięciu kolegjów wyższych w Australji działa 460 szkół katolickich średnich i 1065 szkół elementarnych z ogólną liczbą 190.686 uczniów.

Produkcja filmów katolickich w Czechosłowacji. — Czechosłowacka wytwórnia filmowa „Bruna-film“ w Brnie zapowiada rozpoczęcie latem r. b. nakręcanie serji filmów, związanych z katolickiem życiem Czechosłowacji. Tymczasowy program wytwórni przewiduje produkcję filmów „Praskie Dzieciątko Jezus”, „Dziedzictwo matki”, „Uroczystość Różańcowa“ i „Turek na moście Karola w Pradze”. Filmy te mają być nakręcane w wersjach czeskiej i obcojęzycznej, a celem ich, obok zasilenia międzynarodowego rynku filmowego wszędzie już pożądanemi dobremi obrazami o tendencjach katolickich, jest także propaganda Czechosłowacji zagranicą.

Powódź bolszewickich propagandowych broszur ateistycznych. — Według urzędowych danych sowieckich w ciągu pierwszych trzech miesięcy r. b. wywieziono zagranicę z Rosji sowieckiej bezbożniczych broszur propagandowych za blisko 1.500 tys. rubli. Literaturą tą obdzielono 51 różnych krajów europejskich i zamorskich, przyczem dla samej Hiszpanji przeznaczono 200 tys. broszur, a dla Stanów Zjednoczonych A. P. — 88 tysięcy.

Zmierzch uwodzicieli. (Rozkład komunizmu rosyjskiego). — „To, co się dzieje w Moskwie, to więcej niż zbrodnia — to kompromitacja socjalizmu na całym świecie“ — powiedział wybitny marksista wiedeński, Otto Bauer. I rzeczywiście, rozkład partji komunistycznej w Rosji, to kompromitacja doktryny Marksa.

Paryski „Le Temps“ w związku z ostatniemi egzekucjami w Rosji pisze: „Co wart taki sojusznik jak Sowiety, w których najwyższe czynniki państwowe są przeżarte zdradą“. „La Republique“ dodaje: „Jeżeli Tuchaczewski i 7 generałów byli szpiegami, to jedno z dwojga, albo jest to prawdą, a wówczas Sowiety okazują się krajem zupełnie przegniłym, albo jest to kłamstwo — zaś wówczas reżim sowiecki jest ostatecznie skompromitowany“.

Paryska „L'Aube“ podkreśla: „Największy wróg chrystjanizmu pożera sam siebie... Słowa papieża z encykliki „Divini Redemptoris“ zaciążyły klątwą nad bezbożnym komunizmem. Będziemy wkrótce świadkami tej ciągle powtarzającej się prawdy, że wszelka ludzka potęga, uderzająca w Opokę Piotrową, kruszy się sama w sobie“.

Cały świat obserwuje tę koszmarną tragikomedję, jaka już od długiego czasu rozgrywa się wśród komunistów w Rosji. Cóż zostało z doktryny Lenina? Jak właściwie nazwać ten zlepek nacjonalizmu rosyjskiego, pomieszany z kapitalizmem dawnego typu i wschodnią tyranją Stalina? Nawet mało inteligentni marksiści zaczynają rozumieć, że to, co się dzieje w Rosji, nic niema wspólnego z realizowaniem doktryny socjalistycznej.

Z dawnej awangardy rewolucyjnej twórców komunizmu rosyjskiego zostały strzępy. Ciągle plwając na swych towarzyszy, którzy doniedawna reprezentowali państwo sowieckie, sami bolszewicy wydają na siebie sąd, wykazując, że cały ich reżim oparty jest na bagnie. We wzajemnem samounicestwianiu zatracają już nawet poczucie śmieszności: „Śmierdzące męty trockistów — pisze moskiewska „Prawda“ — i zinowiewców, całe to ścierwo (!) usiłuje podkopać się pod ściany naszego państwa“.

W każdym razie ostatnie rozprawy i egzekucje wśród wodzów bolszewizmu wywoływać zaczynają u komunistów i poza granicami Rosji głębokie rozczarowanie i jakby wstyd. Zaczynają się budzić sumienia u tych, u których choćby iskierka szczerej ideowości pozostała, którzy wierzyli w głębszy sens doktryny Marksa.

Powstaje dziś wśród t. zw. „ideowych“ komunistów tragikomiczne pytanie: Jaki właściwie komunizm propagować, czy Lenina, czy Trockiego, czy Stalina?... Kto wśród samych przywódców bolszewizmu jest właściwie „zdrajcą proletarjatu“?

Powstał chaos. Wychodzi na jaw obłuda sprytnych agitatorów, którym nie chodzi bynajmniej o dobro „mas pokrzywdzonych” ale którzy poprostu z całym cynizmem na ruinach dawnej carskiej Rosji walczą o władzę. Przed tą obłudą propagatorów komunizmu przestrzegał Ojciec św.: „Niewielu tylko poznało — mówi Papież w Encyklice „Divini Redemptoris“ — prawdziwe zamiary i cele komunizmu; większość zaś z łatwością uległa pokusie, przystępującej do nich w postaci najponętniejszych obietnic. Propagatorzy komunizmu bowiem twierdzą obłudnie, że dążą tylko do poprawienia doli warstw pracujących ... Ukrywają odrażające i nieludzkie okrucieństwo zasad i metod bolszewickiego komunizmu. W taki sposób uwodzi się wybitniejsze jednostki do tego stopnia, że stają się one apostołami pośród młodej inteligencji, nie umiejącej jeszcze dostrzec błędów, głęboko tkwiących w tym systemie”.

Katolik ministrem w Indjach. — Z Madrasu nadchodzi wiadomość, że w powołanym w myśl nowej konstytucji gabinecie zasiadł znany katolicki działacz p. Rao Bahadur A. T. Pannirselvam. P. minister Pannirselvam występował w obronie interesów katolickich na konferencji w Londynie. W r. 1936 wszedł do gubernatorskiej rady wykonawczej.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Wydawca: KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA.
Redaktor: KS. JÓZEF PONIATOWSKI.

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie.

Z piśmiennictwa.

Cztery Ewangelje w opracowaniu *Ks. Dziekana Archutowskiego*, oprawne w płótno, wielkość 8,5 × 13 cm., Mikołów 1937 r., nakładem XX. Salwatorjanów — cena 1 zł. str. 373. Zalety tego wydania są: wyjątkowo niska cena, praktyczny format, ładny druk i przejrzysty układ.—Książeczka zasługuje na polecenie i rozpowszechnianie.

Biskup Józef Pelczar. — **Rozmyślania o życiu kapłańskiem**—przerobił i wydał Ks. Dr. Franciszek Korszyński, prof. Włocławskiego Seminarjum Duchownego — Kielce, Karczówka, 1936 r. 3 tomy oprawne w płótno kosztują 10 zł. + 50 gr. za przesyłkę.

Znane i cenione rozmyślania Ks. Biskupa Pelczara wydał Ks. Prof. Korszyński w 3 tomach mniejszego i dogodniejszego formatu, wprowadzając pewne uzupełnienia w treści i dzieląc zbyt długie rozmyślania na dwa, trzy, a czasem nawet i cztery rozmyślania.

Przewodnik Drogi Krzyżowej w Kalwarji pod Wilnem ułożony przez *X. W. Kochańskiego* (Wilno 1937) str. 122, cena 50 gr.

Męka Pańska stanowi „święte świętych" tajemnic Jezusa. Kościół św. poświęca jej rozważaniu dwa tygodnie ostatnie Postu Wielkiego, a codziennie ponawia nietylko jej pamiątkę ale i jej rzeczywistość przez ofiarę Mszy św. Oprócz tego powstała osobna praktyka pobożna, obdarzona przez Oblubienicę Chrystusową licznemi odpustami, to t. zw. „Droga Krzyżowa", która poza sakramentami i nabożeństwami liturgicznemi jest może najbardziej owocnem w nadprzyrodzoną skuteczność nabożeństwem.

Ks. W. Kochański, znany już ogółowi z wielu innych druków popularno-religijnych, wydał ostatnio popularne rozważanie Męki Pańskiej pod powyższym tytułem, dostosowane do 35 stacji, znajdujących się w Kalwarji pod Wilnem. Odznaczają się one krótkością, zwięzłością i popularnością, zaopatrzone są w 35 obrazków, przedstawiających stacje Kalwarji Wileńskiej, oraz w plan, umożliwiający obejście dróżek pańskich nawet tym, którzy nie są obznajomieni z terenem. Poprawność wydawnictwa obok niskiej stosunkowo ceny czyni książeczkę pożyteczną i przystępną dla ogółu. *X. S.*

Ks. Nikodem Cieszyński — **Roczniki Katolickie na r. 1937.** Poznań 1937, nakładem autora, str. 389.

Roczniki katolickie na r. 1937 omawiają sytuację religijną w Meksyku, Stanach Zjednoczonych, Belgji, Czechosłowacji, Francji, Hiszpanji, Niemczech i Portugalji. Poza tem omawiają sytuację w krajach muzułmańskich, prądy w żydostwie istniejące, kwestje misyj w Chinach i Japonji, a z rzeczy polskich — synod plenarny i inne ważniejsze wydarzenia.

Zasługą autora jest to, że daje obraz syntetyczny wydarzeń oraz, że starał się wykazać przyczyny ruchów antykatolickich.

Roczniki katolickie powinny się znaleźć w bibljotekach parafjalnych, szczególnie po miastach, bo budzą zainteresowanie sprawami katolickiemi, dają możliwie pełny ich obraz za czasy ostatnie i wyjaśniają wiele prądów i zdarzeń.

Marjan Sławiński — Sekr. gen. Kat. Stow. Mężów Diecezji Śląskiej.— **Co wnosi w życie Akcja Katolicka mężczyzn?** — Katowice, 1937. Księgarnia i Drukarnia Katolicka w Katowicach. Str. 40.

Jest to wykład, wygłoszony na krajowym zjeździe delegatów Kat. Zw. Mężów, 27 września 1935 r. w Warszawie. Broszura zasługuje na jak najszersze rozpowszechnienie, szczególnie wśród sfer inteligentniej-

KONTA W P. K. O.

I. Kurjalne:

Nr. 700.262 „Kurja Metropolitalna Wileńska — Wilno".

Nr. 700.255 „Wiadomości Archidiecezjalne Wileńskie — Wilno".

Nr. 142.090 „Komitet Ratowania Bazyliki Wileńskiej".

II. Inne:

Nr. 700.240 „Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej — Wilno".

Nr. 700.129 „Prokurator Rz.-Kat. Seminarjum Duchownego — Wilno".

Nr. 80.741 „Kurja Metropol. Wil. (Dział Misyjny)", to konto należy do Pap. Dzieła Rozkrzew. Wiary i Pap. Dzieła św. Piotra Ap. czyli Misyj Zewn.

Nr. 181.283 „Pobożne Stowarzyszenie do Misyj Wewnętrznych Archidiec. Wileńskiej pod wezwaniem Matki Boskiej Ostrobramskiej".

Nr. 700.235 „Tygodnik Katolicki — Nasz Przyjaciel, czasop., Wilno".

Nr. 700.155 „Związek Kapłanów Archidiecezji Wileńskiej „Unitas" pod wezwaniem błogosławionego Andrzeja Boboli M."